

Josep RUAIX i VINYET, *Diccionari auxiliar*, J. Ruaix, Moià, 1996, 432 pàg., ISBN 84-920619-7-9.

La tasca realitzada per Josep Ruaix i Vinyet a fi de millorar el coneixement i la qualitat de l'ús de la llengua catalana és sens dubte d'una gran importància. Els seus manuals per a l'aprenentatge de la llengua catalana han estat un instrument d'una gran difusió i eficàcia, com ho demostren les reedicions que se n'han publicat i el gran nombre d'aprenents que n'han fet ús profitosament.

La darrera obra editada fins ara per Josep Ruaix, *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui*, en dos volums, és un clar exponent de la voluntat de l'autor d'endinsar-se en nous terrenys, d'incorporar en els seus treballs una perspectiva més crítica i reflexiva, al costat de la pedagògica, que ha predominat en el gruix de la seva ex-

tensa producció bibliogràfica sobre la llengua catalana.

Ara Josep Ruaix ens ofereix una nova aportació, que enriqueix notablement el conjunt de la seva producció lingüística. Es tracta d'un *Diccionari auxiliar*, que s'estructura en dos grans blocs: un «Repertori lexicogràfic d'interferències en el català d'avui» i un extens recull de «Dubtes, incorreccions, preferències i remarques lingüístiques».

A partir del seu extraordinari bagatge de coneixements lingüístics i dels fitxers inèdits deixats per Isidre Illa, Josep Ruaix ha construït una obra sòlida, oportuna i important. Pot sorprendre la publicació avui d'una obra d'aquestes característiques. Són coneguts els diccionaris i vocabularis de barbarismes que Antoni Careta i Vidal va fer al

darrer tombant de segle i ho són també les obres de naturalesa anàloga publicades a la darrera etapa del franquisme.

Però Josep Ruaix, reprenent una tradició que en català té antecedents tan antics com les *Regles d'esquivar vocables o mots grossers o pagestvols*, de Bernat Fenollar i Jeroni Pau (1487), ens presenta una obra solvent i d'un gran interès.

Hi analitza minuciosament el conjunt del lèxic habitual de la llengua i ens hi fa notar, amb un criteri documentat i encertat, els mots i les formes incorrectes que s'han anat estenent en l'ús quotidià de la llengua. Josep Ruaix ens dona una eina que ha de permetre evitar els errors lingüístics més freqüents i comprendre les raons que fan que aquestes formes siguin considerades inadmissibles i les solucions adequades

per expressar en català correctament els mateixos conceptes.

En aquest diccionari, Josep Ruaix ha tingut en compte les principals obres lexicogràfiques catalanes, incloent-hi el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, publicat recentment. Això fa que als articles del diccionari trobem sovint anotacions molt valuoses fetes des de l'experiència de qui fa anys que es dedica amb tenacitat i passió a l'estudi de la llengua catalana, però també des d'un coneixement exemplar de les obres de referència en aquest camp. Aquest *Diccionari auxiliar*, extens i alhora manejable, és realment un excel·lent instrument de treball auxiliar dels diccionaris generals, i el rigor i l'ambició amb què ha estat elaborat en fan una obra utilíssima i plenament actual.

Carles DUARTE I MONTSERRAT

Vicent PITARCH, *Control lingüístic o caos*, Col·lecció Graella, Edicions Bromera, València, abril 1996.

El text de Vicent Pitarch justifica i explica el perquè de la reivindicació d'una autoritat lingüística pròpia per al País Valencià, que reconegui, això no obstant, la unitat de la llengua catalana i l'autoritat genèrica de l'Institut d'Estudis Catalans. És l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana l'organisme que

es demana que exerceixi aquesta autoritat.

Difícilment comprensible des del punt de vista exclusiu de l'objectivitat i la ciència lingüístiques, aquesta sollicitud és ben justificable des de l'òptica politicopragmàtica amb què està feta, no gratuïtament, en forma de crida desesperada contra